

Onderzoek naar afvoerredenen van vaarzen in de melkveehouderij

Aandacht voor duurzaamheid van vaarzen

Gemiddeld één op de vijf vaarzen op een melkveebedrijf wordt al in de eerste lactatie afgevoerd. Eén op de tien vaarzen wordt niet geïnsemineerd. Zo blijkt uit een onderzoek dat de GD, samen met CRV, uitvoerde naar de vervroegde afvoer van vaarzen in de melkvee-sector. Welke factoren spelen hierbij een rol en hoe kunnen we daarop inspelen?

Afhankelijk van het bedrijf liggen de kosten voor de opfok van een melkgevende vaars tussen de €1200,- en €1500,- (Bron: CRV). Alleen al vanuit economisch perspectief is het dus wenselijk dat vaarzen na de opfokperiode tot een duurzame productie komen. Doel van het onderzoek was dan ook de belangrijkste redenen voor de vervroegde afvoer van vaarzen te achterhalen om zo handvatten te kunnen bieden om deze afvoer te beperken.

Voor het onderzoek is gebruik gemaakt van data van vijf opeenvolgende jaren (2007 – 2012), verkregen via I&R, CRV, Qlip en de GD (zie kader). De focus lag op de vervroegde afvoer van vaarzen naar de slacht (binnen de eerste 450 dagen na afkalven). Uit het onderzoek komt een aantal factoren naar voren waarop kan worden ingegrepen om te komen tot een lagere afvoer van vaarzen.

Vruchtbaarheid

De belangrijkste reden om vaarzen af te voeren is het hebben van vruchtbaarheidsproblemen. De beslissing om een vaars af te voeren blijkt een sterk verband te hebben met het wel of niet insemineren van die vaars. Ook een latere eerste afkalving (hoge ALVA) had verband met een verhoogde kans op afvoer van vaarzen naar de slacht.

Monitoring door data-analyse

De GD gebruikt diverse instrumenten om de diergezondheid in Nederland te monitoren. Eén daarvan is de data-analyse. Binnen de data-analyse worden data uit het identificatie- en registratiesysteem (I&R), de melkproductieregistratie (MPR) en gegevens van CRV, Qlip, MCS Nijland, Rendac, het Landbouw Economisch Instituut (LEI) van de Universiteit Wageningen en de GD aan elkaar gekoppeld. Al deze data kunnen anoniem gebruikt worden om trends te volgen binnen de rundvee-sector; zaken als duurzaamheid, algemene bedrijfsgezondheid, uiergezondheid, vruchtbaarheid en stofwisselingsproblemen kunnen worden gevolgd in de tijd, per regio en per categorie bedrijven. Voor het onderzoek dat wordt besproken in dit artikel zijn factoren die een rol spelen bij het afvoeren van vaarzen op melkveebedrijven anoniem geanalyseerd.

Klauwproblemen

Een andere belangrijke reden voor de afvoer van vaarzen zijn been- en klauwaandoeningen. Wanneer vaarzen in het melkveekoppel komen, worden zij blootgesteld aan een milieu met nieuwe infecties (bijvoorbeeld Mortellaro) en staan ze laag in de rangorde. Overbelasting van de klauwen en het beenwerk door rangordegevechten en veel moeten staan door overbezetting in de stal, kunnen tot kreupelheden leiden.

Uiergezondheid en melkproductie

Het hebben van mastitis, een hoog celgetal, een lage melkproductie en/of aanwijzingen voor slepende melkziekte bleken ook een sterk verband te hebben met vervroegde afvoer van vaarzen. Extra aandacht voor uiergezondheid bij de transitie- en opstartfase van de lactatie is belangrijk om de kansen voor het aanhouden van een vaars te vergroten.

Als sinds 2002 houdt de Gezondheidsdienst voor Dieren (GD) zich intensief bezig met de uitvoering van de diergezondheidsmonitoring in Nederland. Hiervoor werken wij intensief samen met onder andere de diersectoren, de zuivel, het ministerie van EZ, dierenartsen en veehouders. Deze rubriek verhaalt over bijzondere gevallen, speciaal onderzoek en opvallende resultaten die het werk van de monitoring oplevert. Samen werken we aan diergezondheid in het belang van dier, dierhouder en samenleving.

De kosten voor de opfok van een melkgevende vaars liggen tussen de €1.200,- en €1.500,-.

Fokwaarde NVI

Ook de fokwaarde NVI (Nederlands-Vlaamse index), die een totaalbeeld geeft van de genetische aanleg voor productie, exterieur, gezondheid en gebruikskenmerken, is van invloed op de afvoer van vaarsen voor de slacht. Hoe lager de fokwaarde voor NVI, hoe hoger de kans op het niet insemineren en afvoeren van een vaars.

Bedrijfseffecten en externe factoren

Ook externe factoren, zoals melk- en vleesprijzen, bleken een grote invloed te hebben op het inseminatie- en afvoerbeleid van een veehouder. Naast bovengenoemde factoren zijn er uiteraard andere, niet met data-analyse herleidbare, redenen die melkveehouders hebben om vaarsen af te voeren voor de slacht. Deze redenen, die te maken hebben met de persoonlijke bedrijfsvoering van de veehouder, konden niet worden onderzocht.

Conclusie

Geconcludeerd kan worden dat de kans op het aanhouden van een vaars op melkveebedrijven vergroot kan worden door het optimaliseren van de jongveeopfok (resulteerd in een gunstige ALVA). Verder zijn aandacht voor de introductie van vaarsen in de melkveekoppel en voor de opstart van de lactatie van groot belang (overbezetting, rantsoen, uierhygiëne). Preventieve maatregelen om een hoog celgetal en een negatieve energiebalans te voorkomen tijdens de transitiefase en de opstart van de lactatie lijken ook essentieel. Hiermee worden de kansen op een goede gezondheid en vruchtbaarheid van vaarsen verhoogd. De verwachting is dat daarmee de levensduur van vaarsen op het melkveebedrijf toeneemt.